

גופי מאת ובביצוע רוני חדש, צילום: דגנית ארטמן

Goofy ([In Hebrew: My body] choreographed and performed by Roni Chadash, photo: Deganit Artman

הקולות שבגוף Studio Intimacy

תערוכה באוניברסיטת תל אביב ובגלריה הלבנה בקבוץ חצור

דגנית ארטמן

צעירה. בגיל ארבע עוד קיפצתי לצלילי תוף מרים, ומשם ישר לשיעורים ובחינות של האקדמיה המלכותית לבלט (RAD), בהובלתה של אמירה מרוז כתומת השיער (מנהלת חזרות ואסיסטנטית בלהקת בת שבע).

בסטודיו בלב נווה מגן, עם ריצפת אבן קרה ובזכותו של טיפ סלילים מהפנט, נחשפנו למקצבים ולצלילים חדשים, למונחים בצרפתית ולמשמעת לא מתפשרת. עבור ילדות שחיו במרחבים, המשמעת לא הייתה פשוטה להכלה. כל שנה הגיעה בוחנת בריטית בחליפה מדוגמת, לבחון אותנו בידע ויכולות עליהן

כשלא יכולתי לדבר – כתבתי, כשהכתיבה הכאיבה – רקדתי, כשהריקוד נמנע ממני – צילמתי. בימים שאין בי נשימה, של חוסר אונים, בימים שהלב מרוסק, רועד והתקווה מתעמעמת – "הקולות שבגוף" מבקשים ביטוי, תהודה. היצירה, היא כלי הביטוי שלי.

הדיאלוג שלי מול המחול הוא של חיים שלמים, עיסוק שסובב סביבי ואני סביבו. הכל התחיל אי־שם בסוף שנות ה־60, כאשר נשלחתי לחוג בלט במבנה סתמי, בתוך אזור תעשייה במושבה

שש שנים מאוחר יותר מאת רועי אסף. רקדנים: רועי אסף והדר יונגר. צילום: דגנית ארטמן
Six Years Later by Roy Assaf, dancers: Roy Assaf and Hadar Yunger, photo: Deganit Artman

רבות על הגוף ועל הנפש. כבר מהיום הראשון שלי במגמת המחול באוניברסיטת לונג ביץ בקליפורניה, פרופסור Rebecca Wright (סולנית ABT ורקדנית ראשית של הגופרי בלט), קראה לי גברת ואגנובה. לא היה פשוט להשתחרר ממה שהוטבע עמוק בנשים, במיוחד מול מגמה המושתתת על מחול מודרני.

לבד ביבשת חדשה, עם אתגרים מרגשים, חזרתי לצלם, לתעד ולהביט על התנועה מזוויות אחרות ומרגשות. במשך עשור שלם תיעדתי בחוף המערבי של ארה"ב, והפרסום הראשון של צילומי המחול התחיל שם, מעבר לים, בזכות אישה מיוחדת שראתה כל אחת ואחד בשלמותו. הצילומים הופיעו בספרה של דיקנית המחלקה ג'ואן שלייד (Joan Schlaich) "אומנות, הוראת טכניקת הריקוד".

בחרתי להשאיר את עולם המחול מאחור, או לפחות כך חשבתי. עסקתי בהפקות, מולטימדיה, היי-טק, ייעוץ, כתיבה, אימהות, החיים עצמם וגם עצמאות. אותה העצמאות, בלי להתכוון, החזירה אותי ללב שלי, לאומנות, ליצירה, לביטויי שבי. החזרה למחול דרך הצילום אפשרה לי להבין את הכוח והחולשה שבו ובי. הבנתי את ההגנה מהסביבה והתמודדות מול הפחד, האומץ שתמיד היה שם לצידו ולצידו. המצלמה

עמלנו שנה שלמה. חיכינו בכסיסת ציפורניים לטקס חלוקת התעודות עם הסמל המלכותי, שהעידו שעברנו שלב ואנו יכולות להמשיך הלאה. לא, זה לא היה מובן מאליו, לא כולן עברו את המבחן. וכן, זה לווה בהשפלה ללא מסננות. בקיץ 1976, הרקדנית וחוקרת המחול, אמירה מרוז ז"ל, הוזמנה להקים בית ספר לבלט בדרום הארץ, ואנחנו, הבנות הצעירות, התבקשנו להגיע לתת דוגמה ועידוד לילדי הקיבוצים. בעקבות השבעה באוקטובר הזיכרונות התעוררו, והתקופה הזו, של סוף כיתה ה', צפה ועלתה. באותו הקיץ הגענו לבלות חודש בקיבוץ ניר עוז ובמרחבים הקסומים שהמקום טבל בו. גרנו בבית הילדים עם ילדי הקיבוץ ונרתמו למשימות היומיום שלהם. כמה שמחתי כאשר צורפתי לפינת החי, מקום שאפשר לי שקט פנימי.

בפעם הראשונה, השיעורים בחלל המושקע ורחב הידיים נתנו לנו הרגשה של רקדניות. הרגשה שלא חווינו לפני כן בסטודיו עם ריצפת האבן בנווה מגן. במהלך שנות ה-70, אמירה נשארה בדרום, וחלקנו המשכנו ללמוד עם אינסה אלכסנדרוביץ ומיה ארבטובה בתל אביב. ההורים עסקו בהישרדות הקיום שלהם והשיקום מהמלחמה ההיא (מלחמת יום כיפור), ואנחנו בילינו באוטובוסים על מנת להגשים חלום. שיטת ואגנובה והחינוך הרוסי שאינסה הביאה עימה, השאירו את חותמם לעוד שנים

מאפשרת לי להוציא אנושיות, כאבים, פחדים, סיפורים המשתוקקים לקבל חיים.

אני מצלמת תוך כדי תנועה. הגוף מגיב בטבעיות, כמו זיכרון שרירי. התנועה חיה בתוכי, נסחפת, נשאבת לסיפור שלה, מוצאת את עצמי עמוק בתוך הזיכרון. בזכותה של האינטימיות בחלל הסטודיו, הקולות שבגוף יצרו שפה משלהם. למרות פציעה מורכבת ואי-יכולת לרקוד, המצלמה והמיקוד ברקדנים, בתנועות שלהם, בסיפור שאני חווה דרכם בסטודיו – הכאבים נעלמים, ולכמה שעות אני במקום בטוח, מוגן, בלי דאגות, מחשבות, כאבים בגוף וגם בנפש.

הקולות שבגוף – Studio Intimacy

במשך שישה שבועות חלל גלריית המבואה באוניברסיטת ת"א אירח את תערוכת היחיד הראשונה שלי "הקולות שבגוף – Studio Intimacy", שאצרה דר מוספיר. תערוכת צילומי מחול בשילוב טקסטים אישיים. התערוכה כללה צילומים מתוך חזרות בחללי הסטודיו, לצד ארבעה יוצרים מוכשרים שליוויתי

לאורך שנים. רועי אסף, רביד אברבנאל, רוני חדש ושרון וזנה. עבורי, המכנה המשותף לארבעתם הוא השיח הלא מתפשר שהם מביאים לקדמת הבמה. שיח חשוב, שבזכותם, מקבל זווית נוספת. עולם המחול מילא את חיי מעל ארבעה עשורים, והשיח שהם מביאים לסטודיו התחבר עם השיח שניהלתי עם עצמי לאורך שנים – יחסי אהבה-שנאה, תסכול מול גאוה, פחד מול אומץ. היה בי צורך לתת לשיח את הנוכחות המתבקשת. רגע לפני פתיחת התערוכה החשש היה עצום, אך הוא התפוגג ברגע שעניי מבקרי התערוכה פגשו את עיניי.

דגנית ארטמן, אמנית-צלמת, ילידת 1964, רמת השרון. צילומיה התפרסמו במגזינים ותערוכות בארץ ובחו"ל. בעלת תואר ראשון במחול והפקות מאוניברסיטת לונג ביץ', קליפורניה, ארה"ב, ותואר שני במנהל עסקים מאוניברסיטת דרבי, אנגליה. מלווה ויועצת לנשים בתהליכים עסקיים ושיווקיים, מעבירה קורסים לכתיבה וצילום מנקודת מבט יצירתית, עוסקת בטיפוח פרויקטים למצוינות ופרויקטים חברתיים דרך גופים שונים. היום, מפנה יותר ויותר זמן ליצירה דרך צילום וכתיבה.

בנים מאת רועי אסף. רקדנים: אבשלום לטוכה, עוז מולאי, תומר פיסטינר, גבע זייברט, קלווין וו, צילום: דגנית ארטמן

Boys by Roy Assaf, dancers: Avshalom Latucha, Oz Mulay, Tomer Pistiner, Geva Zaibert, Kelvin Vu, photo: Deganit Artman